

IPARJOGI SZEMLE

XXVIII. évfolyam
Jahrgang

HAVI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

GEWERBERECHTLICHE
RUNDSCHAU

1934. november 5. szám
November Nr. 5.

AZ IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Tegségi járulékként.....
Jährlicher Bezugspreis 10 F

SZERKESZTIK: DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR
SCHRIFTLEITUNG:

Kiadja: az Iparjogvédelmi Egyesület — Herausgegeben von: Verein für Gewerblichen Rechtsschutz, Budapest V., Alkotmány ucca 8.

Ráadás (ajándék), kiárusítás, árrontás

A tisztességtelen verseny leküzdésére alakult Nemzetközi Liga berlini konferenciája

A tisztességtelen verseny leküzdésére alakult Nemzetközi Liga ezévi berlini konferenciáján a feltűnő nagyszámban megjelent jogászok, valamint a gyakorlati élet emberei (a nemzetközi kereskedő- és iparosvilág reprezentánsai) behatóan megvitatták a nemzetközi üzleti versenyeket legégetőbb problémáit és egyben legsúlyosabb kinövéseit, valamint az ezen kinövések hatásos és eredményes leküzdésének előfeltételeit.

A Liga különösen az ajándékozás, a kiárusításokkal üzőtt visszaélések, valamint az árrontás elleni nemzetközi küzdelem megszervezését tartja elsőrendű feladatának. A Liga megjelent tagjai egyértelműen megállapítják, hogy az üzleti versenyeket konszolidációjának alapja, előfeltétele, függetlenül általános versenyjogi értelemben vett tisztességtelen vagy erkölcstelen voltától, a verseny elfajulásának megakadályozása és az egészséges fejlődés útját álló kinövések lenyese.

A Liga megállapítja, hogy a gazdasági újjáépítésnek ez az iránya mind erőteljesebben hódít teret. Örömeink ad kifejezést, hogy célirányos, a tagállamok által támogatott nemzetközi munkája jelentős gyakorlati eredményekkel is járt és hogy valamennyi kultúrállam mind fokozottabb mértékben veszi védelmébe a tisztességes és becsületes úton haladó kereskedő- és iparosvilágot, — hatásos és célravezető jogi szabályozásokkal biztosítja a Liga értékes munkájának gyümölcsét.

I. Ráadás (ajándékozás). A ráadás (ajándékozás) kérdésében a Liga a teljes, megalkuvást nem tűrő elutasító álláspontra helyezkedett. A még oly csekély értékű és a figyelmeségek határát meg nem haladó reklámtárgyak osztogatását is tilalmazza, ha azok a forgalomban rendes árukként szerepelnek, ha azoknak a vásárlók szemében vonzó, vásárlásra ingerlő értékük van. Feltétlenül megköveteli, hogy a ráadások reklámjellege minden kétséget kizáróan kiemelkedjék. A ráadások nyújtásának generális tilalmát a Liga a rabatt nyújtásának fokozottabb ellenőrzésére is kiterjeszti, nehogy a törvény vagy rendelet rendelkezései bárminő irányban is megkerülhetők legyenek.

Örömmel tölt el bennünket, hogy a magyar jogszolgáltatásnak a ráadás, az ajándékozás kérdésében, külön törvényes szabályozás hiányában elfoglalt jogi álláspontját és elvi meghatározásait a külföldi jogászvilág és gyakorlati élet emberei kielégítőnek és határozottan találták. A magyar kiküldött felszólalásában — általános helyeslés mellett — utalt arra, hogy a magyar jogi felfogás változatlanul hirdeti a ráadásnak, az ajándékozásnak a vevőközönség megtévesztésére irányuló és így tisztességtelen versenyzsözök jellegét, mert a magyar álláspont szerint az ily kedvezések nyújtása túlmegy a megengedett üzleti verseny határán és az áru valóságos értéke tekintetében téves képzetek előidézésére — és ily módon az ajándékokat, tiltott ráadásokat nem szolgáltató versenytárs árkalkulációjában való bizalom megrendítésére alkalmas. Fennforog továbbá a veszély, hogy az áru azonos minőségétől eltérő ráadás-árúknak, ajándékoknak az osztogatása a versenytársakat arra készíti, hogy ne az áruk minőségével, vagy olcsóságával, hanem ajándéktárgyak, idegen, a főárutól eltérő fajtájú, tetszetős ráadás-árúk osztogatásával vegyék fel a versenyt.

Súlyos kifogás alá esik tehát, úgymond, az áru értékével arányban álló figyelmeségek nyújtásának a megengedése. A Liga konferenciáján felszólalók osztották a magyar álláspont

helyességét és egyértelműen hangoztatták ama felfogásukat, hogy a figyelmeségek valóban csak *figyelmeségek*, reklámtárgyak, ily célt szolgáló árúk legyenek, a vásárlót komoly értékük nyújtásával, még azok való értékének a feltüntetésevel se befolyásolhassák. A felismerhető szándék sohasem téveszthető szem elől: a *vevő csábítása*, a *vevő megtévesztése*. (A kérdés megkerülése volna, ha az autót vásárló az autó árának még oly csekély százaléka arányában, készpénz rabatt helyett akár az autó árának 2%-a erejéig is értékes és a forgalmi életben kétségkívül komoly értéket. önálló kereskedelmi árut kapna ráadás-, illetve ajándékképpen. A ráadás tehát ily esetben is csak kifejezetten és felismerhetően csekély értékű reklámtárgy lehet.)

De nemcsak az áru értékével arányban álló, de attól *fajlag elütő* árúknak ráadásaként történő osztogatása is kifogásolható, mert oly rést üt magán az általános elven, amely illuzóriussá teszi a tiltó rendelkezések érvényesülését, egyenesen azok megkerülésére ingerel.

Általános tetszéssel fogadta a Liga a magyar kiküldöttnek a zsűri és a kuriának idevonatkozó döntését ismertető közléseit. Az állandó bírói gyakorlat szerint (legutóbb K. 1847-34) ugyanis a rendszeres s a megrendelt vagy átvett áru mennyiségétől, vagy értékétől *függetlenül*, s a szokásos figyelmeségeket *értékben is* túlhaladó és előzetes hirdetés mellett történő ajándékozás — abban az esetben is, ha az ajándék tárgya *fajlag elüt* attól a cikktől, amelynek vételével kapcsolatban azt juttatják, — a tv. 1. §-ába ütköző tisztességtelen versenyeszkömmé nyilvánul, mert túlmegy a megengedett üzleti verseny határán és *nem főr össze az üzleti tisztességgel*.

Különös elismerésre talált a magyar zsűrinek ama megállapítása, hogy a tisztességtelen verseny fennforgásának nem lehet akadály, hogy az ajándékok, ráadások osztogatása *állandó és általános gyakorlati fajult*, miután hatályos kereskedelmi szokás a törvénnyel, vagy annak szellemével, az üzleti jöerkölesökkel szemben nem létesülhet.

II. Kiárusítás. A kiárusítást illetően a Liga a kiárusítási engedély megadását csak az esetekben tartja megengedhetőnek, ha a vállalkozó üzletét *teljes egészében, vagy részlegesen megszünteti*. Minden egyéb esetben az engedélyezés a legelőszöbben ellenzi. Ugyancsak a legelőszöbben szembefordul minden oly törekvéssel, amely a szezonvégi, leltári, vagy egyéb alkalmi vásárok engedélyezésének *szaporítását* célozza.

A tárgyalások folyamán felmerült az a kérdés is, hogy az egyébként engedélyezett alkalmi vásárok (karácsonyi, husvéti stb. vásárok) a vásárt megelőzően mely időponttól hirdethetők. A Liga e tekintetben a magyar javaslatlal *egyezően* arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ily külön engedélyhez nem kötött vásárok megtartása, a vásár napját megelőzően *több mint 14 nappal* nem hirdethető. E terminusok a *legszigorúbban* betartandók. A Liga a kiárusítások kérdésében elfoglalt álláspontjánál *teljes egészében* átveszi és idézi a magyar javaslatot.

III. Árrontás. A magyar javaslatlal *egyezően* tisztességtelen versenynek minősíti a Liga az állandóan és rendszeresen *beszerzési áron avagy az alatt* történő árusítást, általában azonban minden oly önköltségi áron történő eladást (tehát nemcsak a rendszeres önköltségi áron történő eladást), amely *egyenlőtlen versenyfeltételekre támaszkodik*, amelynek alapja a *kötelezettségre nem teljesítése*, közintézmények részéről nyújtott *előnyök élvezete* stb., stb. Az európai államok legtöbbje bár az árrontást, az állandóan és rendszeresen beszerzési áron vagy az alatt történő árusítást még egymagában véve nem tekinti tisztességtelen versenyzsözöknak, hangsúlyozza azonban, hogy az árrontást a *versenytörvénybe* ütközönek, vagyis erkölcstelennek minősíti, ha az árrontás körülményei az üzleti tisztességgel össze nem egyeztetethetők, vagyis

— mint már fentebb jeleztük — *erkölcstelen motivumokból táplálkoznak* és nyilvánvaló céljuk, hacsak ideig-óráig is, a versenytársaknak a küzdőtérrel való *tendenciózus leszorítása*.

A magyar kiküldött a kérdés tárgyalása alkalmával nyomtatékkal adott kifejezést ama felfogásának, hogy az erkölcstelen árrontás felismerése kizárólag oly bíróságok hatáskörében kelthet megnyugvást, amely bíróságokban a *gyakorlati élet emberei* is helyt foglalhatnak. E felfogás azonban, sajnos, a jogászok részéről ezidőszertig még általános elismerésre nem talált. A jogfejlődés azonban elvitathatatlanul a magyar felfogás felé halad. Így a legutóbbi osztrák törvény az árrontás kérdésében az ítélkezést egy, a tisztességtelen versenytörvény alapján eljáró és a magyar Vb-ok elvén felépülő Választott Bíróságra ruházta, amelyben a *jogász-elnök mellett két laikus bírósági tag* szerepel. Az árrontás kritériumát az osztrák felfogás abban látja, hogy a kereskedő haszon nélkül, állandóan és rendszeresen beszerzési áron, vagy főként ez alatt nem árusíthat.

Az árrontás törvényes szabályozása természetesen egyáltalában nem érinti a zárt, hézagmentes, reverzális rendszerre felépített *márkacikk*ek eddig is fennállott jogvédelmét.

Nem lesz érdektelen annak a felemlítése, hogy az árrontás kérdésével kapcsolatban felvetődött az a gondolat is, hogy vajjon azok a vállalatok, amelyek *annak tudatában* adnak el árut, hogy azokat a *viszonteladó vevő beszerzési áron* vagy az *alatt kívánja forgalomba hozni*, nem válhatnak-e bűnrészességgel és ezen az alapon nem állapítható-e meg anyagi kártérítési felelősségük? A kérdés felvetése általános helyesléssel találkozott.

Mindmennyi oly kérdések, amelyekkel a magyar zsüri ismételtelen foglalkozott és amelyekben határozott felfogását leszógezte.

A magyar zsüri és a magyar bíróságok munkája és e munka nemzetközi ismertetése, a zsüri-döntéseknek, bírósági ítéleteknek a külföldi lapokban történő állandó közlése, a berlini konferencián ime meghozta a kívánt eredményt, a konferencián résztvevő jogászok, valamint a gyakorlati élet embereinek fokozott érdeklődését és teljes elismerését. És ez érthető is, hiszen a magyar joggyakorlat az üzleti élet embereinek közfelfogását tükrözi vissza, — azt a felfogást, amely ország-határokat való tekintet nélkül, az üzleti tisztesség alapján álló kereskedőknek és iparosoknak lelkében él és üzleti ténykedésében egyértelműen megnyilatkozik.

Magyar védjegyjog. (Irta: dr. Beck Salamon. A »Polgári Jog« Könyvtára 19. füzet, Budapest, 1934. A szerző saját kiadása. 365 lap. Ára 20 P.)

Az eszmei javak irodalmának nagy eseményeként üdvözljük dr. Beck Salamon monografiájának megjelenését. Nagyszerű elméleti felkészültség, a jogi életnek úgyszólván minden ágát felölelő biztos áttekintés; és — last not least — a szerző jellemző ritka kritikai elemzőkészség teljes mérvben érvényre jut ebben a munkájában is, amely — épp ezért — kétségtelenül nagy lökést fog adni a magyar védjegyjog ügy elméleti, mint gyakorlati továbbfejlesztésének. Sajnos, nem engedi a helyszűke ezúttal azt, hogy a mű tartalmának részletekbe ható méltatásába bocsátkozzunk. Nem ténylegünk ki különösen a szerzőnek — vagy az eddig elfogadott szellemben, vagy azzal ellentétben — de magasszínvonalú indoklással elfoglalt mindenkor határozott állásfoglalására és megoldásaira, mert ez a feladat úgyszólván minden egyes téma tekintetében külön-külön elmefuttatást igényelne s ezért kénytelenek vagyunk néhány általános megjegyzésre szorítkozni:

A szerző a magyar jogfejlődést elsősorban a kereskedelmi minisztérium védjegyjogi praxisának tükrében ismerteti, azonban úgy ezzel, mint különösen a büntetőbírói praxisal nagyrészt elveszíti a kapcsolatot az 1911. évvel, amellyel az említett joggyakorlatot felölelő dr. Szász János-féle *Döntvénytár* záródik; ami elég érzékeny veszteség, mert különösen a háborútáni idők — sok vonatkozásban — új szellemet és néhol haladottabb álláspontot juttattak érvényre.

Figyelemmel az osztrák és a magyar védjegyjogok úgyszólván azonos szövegi jogforrásaira — állandóan szemmel kíséri dr. Paul Abel és dr. Emanuel Adler kiváló osztrák szakírók idevágó könyveit (természetesen a szabad kritika teljes fennartásával) és az az érzésünk, hogy ezek mellett a magasfejlettségű és gyorsabb ütemben haladó *német szakirodalom* háttérbe szorul, holott a német minta egyaránt irányadó volt úgy a magyar, mint az osztrák idevágó törvényhozás számára (nem szólnak a francia és angol szakirodalomról, amely sok tekintetben tőlünk idegen szellemű forrásokból és elgondolásokból merít).

Egységesen itatja át a műnek átgondolt és rendkívül áttekinthető, könnyű kezelést biztosító egész rendszerét a

gazdasági élet szükségleteinek szemmel tartása, amelynek forgalgában a szerző — mint akinek módjában áll kezét a mindennapi élet ütőerén tartani — teljesen otthonosnak érzi magát. S azt hisszük, hogy ennél nagyobb és értékesebb elismerés dr. Beck könyvét nem is illetheti, — hiszen tárgya éppen a »védjegy«, amely az üzleti forgalom legmagasabb fokozatán álló propagandának jogi eszköze. Dr. Beck jogász mentalitása arra az alapgondolatra van beállítva, hogy a társadalmi gazdaság a cél, míg a jogtechnika csupán e cél szolgálatába állított eszköz. Csakis az, aki a célt helyesen kitűzni, de az alkalmazandó eszközt is biztos kézzel megválasztani képes; áll igazában a helyzet magaslatán. Beck könyve — a maga egészében — megfelel ennek a követelménynek s ezzel ön maga definiálja meg azt a helyet, amely ezt az értékes alkotást jogirodalmunkban megilleti.

Kartelmegállapodás-e az árelőírás! A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Választott (Döntő) Bíróságok ismételtelen ama felfogásnak adtak kifejezést, hogy az azonos árelőírás magában véve kartelt még nem jelent, ennél fogva a márkacikk egyoldalú árelőírásának az érvényessége annak írásbafoglalásától és a kormányhatóságok való bemutatásától nem függ. E kérdés körül megnyilvánult széleskörű jogász polémiában is e felfogás jut kifejezésre. Így: Schuster Rudolf, Beck Salamon, Szenté Lajos, Fazekas Oszkár, Urbach Lajos, Kortsoke Alajos, Bányász Jenő cikkeiben és felszólalásaikban. Most legutóbb *Király* Ferenc foglalkozik e kérdéssel a »Karteljog Tára« c. folyóiratában (I. 2–3. szám 1934. IV. kötet). *Király* úgy tudományos szempontból, mint gyakorlati megfontolásokból ahhoz a felfogáshoz csatlakozik, amely a zárt ár védelmi rendszert a kartel köréből kirekeszti, nem hagyván azonban figyelmen kívül azt a kérdést sem, hogy vajjon a reverzális rendszer merev árdoktrínája a változott gazdasági viszonyok folytán nem szorul-e újabb elbírálásra? E tekintetben figyelemre méltók volnának azok a németországi rendelkezések, amelyek a márkacikk árait csak akkor nyilvánítják sérthetetleneknek, ha a márkacikk tulajdonos a vonatkozó áru árát a viszonyoknak megfelelően az előírt mértékben előbb kellően leszállította és a márkás áru árai általában megfelelnek a fogyasztói érdekeknek, tehát a felhasznált nyersanyagok árát és a munkabérek alapul véve, túlzott hasznokat nem involválnak. Nézete szerint az itt folyó harcban tehát lényegileg az árkérdés dominál és gazdaságpolitikai szempontból a hangsúly nem azon van, hogy kartel-e a zárt ár védelmi rendszer, avagy sem, de inkább azon, hogy a márkacikk tulajdonosok által korábban megszabott árak elemzése a közgazdasági közérdek és a fogyasztók szempontjából változatlanul megnyugtató eredményt mutat-e. Ebből a szempontból vizsgálva a minden tekintetben helytálló érvelést, meg kell állapítanunk, hogy a márkás áru tulajdonosának fel nem becülhető érdeke fűződik ahhoz, hogy a *korlátlanul szabad verseny* tárgyát képező, a *szabad versenyben kialakult* márkacikkének ára a közgazdasági közérdek és a fogyasztó szempontjait kielégítse. Itt tehát nem a verseny kizárása, *nem a magasabb ár* elérése az öncél, hanem a márkacikk *állandó jellegének* a megóvása és pedig függetlenül attól, hogy vajjon az ár megállapításától a viszonteladó több, vagy kevesebb hasznot húz.

Kartelmegállapodás vagy közérdekű kikötés? Autotaxiválatlanak az a kikötése, hogy a vele szerződéses viszonyban álló másik autotaxiválatlan, amelynek bérautóit állomáshelyeire beengedte, az általa kifogásolt gépkocsivezetőket nem fogja alkalmazni, kartelszerződésnek nem tekinthető. (K. 3721–1933. Indokolást l. Karteljog Tára 1934. 2–3. szám.)

Dr. Bányász Jenő előadása Berlinben. A tisztességtelen verseny leküzdésére alakult Nemzetközi Liga felkérésére a »*Laikus elem részvétele a tisztességtelen verseny elleni küzdelemben*« cím alatt dr. Bányász Jenő kamarai titkár, igen előkelő nemzetközi társaságban és a német hivatalos körök nagy érdeklődése mellett, általános tetszéssel fogadott előadást tartott. A nagy érdeklődést az előadásnak zajos helyesléssel történt többszöri megszakításával jellemezhetnők a legtalálóbban. — Az előadó már bevezetőszavaiban utalt arra, hogy a versenytörvény 1. §-a — a külföldi államok törvényeiben is fellelhető generális klauzula — védelmet nyújt, illetve *védelmet kell*, hogy nyujtson minden olyan üzleti magatartással szemben, amely az üzleti élet rendes menetét *károsan befolyásolja*, a fogyasztók közönségnek a kereskedelem és ipar becsületes munkájába, árkalkulációjába vetett hitét megrendíti és általában annak tisztességes munkáját diszkreditálja. Ott, ahol versenytörvény generális klauzulája ilyen védelmet nem biztosít, ott, úgy mond, *nem magában a törvényben kell keresnünk a hibát, hanem a jogszolgáltatásban*, vagyis ott feltehető, hogy a bíróság a gyakorlati élettől egy kissé eltávolodott, a kereskedelem és ipar jogos kívánalmait, tisztességes törekvéseit, az üzleti tisztesség védelmében kifejtett küzdelmét félreérti, kellőképpen nem méltányolja. Ily esetben tehát

a jogszolgáltatást kell, úgymond, az élethez közelebb hozni és a reformáló munkának ebben az irányban kell haladnia. Teljes szigorral kell az üzleti munka ellen irányuló erkölestelen támadásokat megtorolni, de meg kell a lehetőségét is adni annak, hogy a kisebb természetű, jóhiszemű botlások esetében a bíróság az eljárást megszüntethesse és az ügyet tovább, méltányosabb megítélés igénylő eljárás lefolytatása céljából az illetékes kamarához áttegye, másfelől pedig lehetővé kell tennünk, hogy a kisebb természetű, inkább zaklató jelleggel bíró ügyektől a bírói apparátust mentesítsük.

Előadó a magyar joggyakorlat fontosabb jogeseteinek ismertetése után rámutatott arra, hogy a magyar bíróság a tisztességtelen verseny egyes jogeseteit, így a ráadás, az ajándékozás, kiárulás, árrontás kérdéseit is, mindenkor a gyakorlati ember szemüvegén át nézi. Mérlegeli az üzleti élet mindmennyi megnyilatkozásánál az egész üzleti gesztiót és így általában tisztességtelen versenynek minősít minden olyan ténykedést, magatartást, amelyet az üzleti tisztesség alapján álló kereskedő erkölestelennnek, az üzleti élet egészséges fejlődését károsan gátló támadásnak tekint. Teszi mindezt a versenytörvény általános, generális klauzulájának értelmezése alapján. Ez adja az általános keretet, ez az a helyes definíció, amelynek azonban egészséges tartalmat egyedül a jogász értelmezés még nem adhat, mivel az újabb és újabb, de mindig csak az üzleti élet után sántikáló definíciók csupán csak félmegoldásokat nyújthatnak. Előadó ezután ismertette a magyar kamarák szerepét a versenyjog keretében.

Az előadást követő vita során elhangzott felszólalásokból örömmel kellett megállapítanunk, hogy a magyar versenytörvény és annak nyomán kifejlődött joggyakorlat a nemzetközi fórumon általános elismerésre talált. Büszkén mutattuk be a versenytörvény kapcsán kifejlődött magyar joggyakorlatot és jól (elég gyakran) hallottuk a gyakorlati embereknek elismerő közbeszólásait, zajos helyeslést, amely elsősorban a magyar jogban diadalra jutott praktikus, az üzleti ember gyakorlati érzését, irányítását kifejezésre juttatott megoldásoknak szólt. A mi irányunk tehát helyes és a nemzetközi gyakorlati, az üzleti élet jogos kívánalmait szem előtt tartó megoldások útját egyengeti.

Joggyakorlat*

»Gyár«. »Mintaraktár«. I. Felperes keresetében azt panaszolta, hogy alperes a m. kir. postavezérgazgatóság hivatalos kiadásában megjelent távbeszélő névsorban a következő szöveggel vétette fel magát: — O O — szabadalmazott átalakítható bútorgyáranak mintaraktára és központi irodája, — továbbá az 1934. évi nemzetközi vásár idején kiadott cégnévsorban »O O — szabadalmazott átalakítható bútorok gyára« szöveggel szerepel, — üzlethelyiségének kirakatában tábla van kifüggesztve — O O — udvari bútorgyárosa felírással, végül prospektusokat küld szét a következő felírásokkal: »Udvari bútorgyár«, »mintaraktár és iroda, Budapest, IV. . . .«, »gyár«, — mely kitételek a valóságnak meg nem felelnek, azok használatától kérte alperest tiltani. Alperes a kereset elutasítását nem kérte. Beismerése alapján tényként állapítja meg a választott bíróság, hogy az alperes üzemében nem foglalkoztat annyi munkást, hogy azok létszáma a gyári jelleghez megkívánt létszámot elérné, megállapítja továbbá tényként, hogy alperesnek a jelzett helyen gyára nincs, hanem csak más vállalat gyárában dolgoztatott, végül megállapítja tényként azt is, hogy külön mintaraktára alperesnek nincs, mert mindössze egyetlen üzlethelyisége van. A vb. ennekfolytán megállapítja a tv. fennforgását.

II. Alperes viszontkeresettel kérte felperest annak abba-hagyására kötelezni, hogy prospektusain a »törvényesen védve« megjelölést használja. Nem vitás, hogy felperesnek nem az összecsuksukható fotelágyra, hanem annak csak egy kis részére a »pótlábra« van szabadalma, tehát csak a pótláb van törvényesen védve. Ily tényállás mellett felperes akkor, mikor az egész fotelágygal kapcsolatban hirdeti, hogy törvényesen védve van, a választott bíróság megítélése szerint olyan megjelölést használ, amely a forgalmi élet felfogása szerint akként is érthető, hogy az egész fotelágy van törvényesen védve, nemcsak a pótláb, már pedig a valóságnak megfelelő adatot sem szabad úgy híresztelni, hogy annak a szokásos figyelem mellett a valóságnak meg nem felelő értelmet lehessen tulajdonítani, azért alperes viszontkeresetének is a választott bíróság helyt adott: a tv. megállapította. (Vb. 11.240—1934.)

»Kimérve nem kapható.« A felperes a forgalomban közismert »Sidol« nevű fémtisztító szerét zárt fémdobozokban hozza forgalomba és az azon alkalmazott vignettán azt a figyelmeztetést közli, hogy árúja »kimérve nem kapható.« Az áru ilyen zárt csomagolásának nyilvánvaló célja az, hogy az áru más ugyanolyan rendeltetésű áruval való felcseréléssel, hamisítással szemben megvédessék és a közönség megtévesztése megakadályoztassék. Ezt a jogos érdekvédelmet hiúsítja meg és így nem fér össze az üzleti tisztességgel annak a kereskedőnek eljárása, aki az előadott körülmény és figyelmeztetés ellenére az áru zárt tartályát felbontja és azt kimérve árusítja; mert ezzel az áru meghamisítását megkönnyíti és az árut előállító vállalat jóhírnevét veszélyezteti. (Vb. 19.809—1934.)

A versenytársaktól összevásárolt palackok felhasználása. Bárkinek joga van a használt üvegeket összevásárolni, azonban ezzel a joggal más kárára visszaélnie nem szabad. Felperes a részére készülő üvegekért a napiárnál magasabb árat fizet, hogy ezáltal magának az üvegtípus és méret kizárólagosságát biztosítsa s kalkulációja e részben nyilván azon is alapul, hogy költséges üvegei egy részét módjában lesz az eredeti beszerzési árhoz viszonyítva lényegesen olcsóbban visszavásárolni. Ha ezen kalkulációt versenyjogi szempontból közömbös tényező zavarja meg, az ellen kifogást tenni nem lehet, ha ellenben versenytárs teszi ezt, ezzel az illető tisztességtelen versenyeselekményt követ el, mert ezáltal a felperes megkárosításával nyúl bele a felperes kalkulációs viszonyaiba s tilos ez a cselekmény tekintet nélkül arra, hogy ezen üvegeket verseny céljára utóbb felhasználja-e, vagy sem, mert az üzleti tisztességbe vág, saját érdekszempontból közömbös cselekményt elkövetni csak azért, hogy azzal másnak, a versenytársnak aránytalan kár okoztassék, tehát a felperes Diana palackjainak pusztá összevásárlása a versenytárs által már magában véve is mindenesetre a Vt. 1. §-ába ütköző cselekmény. Még súlyosabb beszámítás alá esik alperesnek az az eljárása, hogy a felperes palackjait az ellene folytatandó verseny céljára használja fel, amidőn sósborsszal tölti meg és forgalomba hozza. Általában, de különösen vidéken, kis falvakban a sósborsszesz fogalma a Diana névvel szorosan kapcsolódik össze, így alperes eljárása a vevőközönség megtévesztésére alkalmas lévén, a Vt. 9. §-ában tiltott cselekményt képez. A védjegy eszmei jogtárgy és így független az anyagi megtestesülés külső formájától. Aki a Diana palackot megvette, csak arra szerzett jogot, hogy valódi Diana sósborsszeszt kapjon és hogy a palackkal — de nem a védjeggyel — szabadon rendelkezhessek. A Diana szó üvegebeöntésével a védjegy tulajdonos azon intencióját juttatja kifejezésre, hogy a palack az ő üzletkörébe maradjon és ne szolgálhasson a versenytárs üzleti céljaira. Ezt az ügyleti fenntartást, a védjegyjogosultságnak ezt a joghatását törli át a versenytárs akkor, midőn a beöntött, tehát maradandónak szánt Diana védjegyet erőszakosan eltávolítja, tehát alperesnek ilyen eljárása is a versenytörvény tilalma alá esik. (Vb. 13.166—1934.)

»Baeder«—»Bajader« hasonló. A szembenálló védjegyes áruk, púderkészítmények kiállítása a púderdobozok korongalakja, mérete, a doboz burkoló papirosának fehér színe, a szöveg nyomásának elhelyezése, fekete színe, annak angol nyelven, a dobozt oldalt lezáró ellipszis alakú aranybronz vignetta formája és színe, valamint alkalmazási módja, a doboz fenekén alkalmazott árujelzési címke alakja és alkalmazási módja, végül a »Baeder« és »Bajader« szók hasonló hangzása miatt összbnyomásukban annyira hasonlatosak, hogy a kereskedelmi forgalomban egyik készítmény a másikkal a legkönnyebben összetéveszthető és alperesnek csak az 1933. évi december havától kezdve használt ezen csomagolása nyilván tanúsítja alperesnek azt a szándékát és törekvését, hogy púderkészítményének a felperesi jellegzetes csomagolás szolgálai utánzása által biztosítson nagyobb forgalmat. (Vb. 12.640—1934.)

A dobozon alkalmazott jelzéseknek versenyjogi jelentősége. A m. kir. kúria ismételtlen (K. 6127—1933) kimondotta, hogy a versenytársnak az a cselekménye, hogy áruját egy másik versenytárs tulajdonát alkotó és annak dombornyomású cégjelzésével ellátott bádogdobozban hozza forgalomba: a Vt. 1. §-ába ütközik. Alapítanul vitatja azonban a felperes azt, hogy az alperesnek a per tárgyává tett cselekménye a Vt. 7. és 9. §-át is sérti. A felperes dobozának fenéklapjába préselt — O O — szó ugyanis itt nem az áru megkülönböztetésének célját szolgálja, hanem rendeltetése a forgalomban csupán az, hogy a vállalat tulajdonosának e csomagoló eszközhöz való tulajdonjogát tanúsítsa, a dobozoknak a tulajdonoshoz való visszajuttatását előmozdítsa és annak más versenytársak által való felhasználását megakadályozza, — míg magát az árut a forgalmi szokás szerint általában és így ebben az esetben is a dobozra ragasztott címke jelöli meg. Az alperes tehát, aki

*-gal jelzett jogesetek nem jogerősek.

a megállapított és meg nem támadott tényállás szerint a doboz testét átfogó saját cégét feltüntető címkét ragasztott a dobozra, — áruját a forgalmi élet értelmezése és megítélése szerint idegen dobozban ugyan, de a saját cége és jele alatt hozta forgalomba; ebből folyóan az alperessel szemben sikerrel nem vitatható sem az, hogy üzleti vállalata körében olyan vállalatjelzőt használt, amely őt meg nem illeti (Tvt. 7. §), sem az, hogy áruját olyan jellegzetes külsőben vagy elnevezéssel hozza forgalomba, amelyről már más versenyvállalatot szoktak felismerni (Tvt. 9. §). A fellebbezési bíróság tehát a Tvt. 35. §-át megfelelően alkalmazta akkor, amidőn a felperest eszmei kár iránti követelésével elutasította és a fellebbezési eljárás költségét a Pp. 426., 508. §-ai alapján kölcsönösen megszüntette. (K. 1943—1934.)

»Veritás« szó használata hiteludósító-iparban nem tisztességtelen verseny, mivel annak jelentménye a vállalat természetével és céljával összhangban áll és sem hangzatosnak, sem pedig valótlannak nem tekinthető. (K. 2130—1934.)

»Sejtéglá« védjegyváltalmat élvez. Az áru minőségét vagy rendeltetését kifejező, vagy arra utaló szavakból álló védjegyek is oltalomképesekké válnak a kvalifikált használat által, vagyis, ha az árujegy valamely vállalat gyártmányainak a köztudatba átment elnevezésévé és ismertető jegyévé válik, a közönség előtt az illető vállalat ismertető jeleként él. Ezáltal ugyanis az árujegy az eredeti minőségjelző jellegét elveszítette s többé már nem tekinthető a forgalomban bizonyos árnemek megjelölésére általánosan szokásosnak. (K. 632—1934.)

»Állandó gyakorlat«. Az erkölctelenségnek és a visszaélésnek ez a minősége nem szűnik meg azért, hogy azt többen űzik, a jog és az erkölcs megsértése azok hatályát nem érinti, oltalomban nem részesíthető és a sértőt a cselekmény következményei alól nem mentesítheti. (K. 1846—1934.)

A »Marque Deposée« felirat alkalmazása, mint valótlan tényre utaló megjelölés, a versenytörvény tilalma alá esik. (Vb. 13.166/1934.)

Illetékesség. A Tvt. 38. §-a második és harmadik bekezdésének egybevetett rendelkezése, figyelemmel a telepek az illetékesség szempontjából a Pp. 28. §-ában meghatározott jelentőségére, nem hagy fenn kétséget aziránt, hogy a Tvt. 38. §-a értelmében az alperes üzleti telepe szerint igazodó kizárólagos illetékességet nem feltétlenül az üzleti főtelep helye, hanem általában annak az üzleti telepek (tehát esetleg fióküzlet-telepek is) helye szabja meg, amely üzlettelepnek üzemére vonatkozik a Tvt. alapján indítható polgári per tárgya. (K. 453/1934.)

Versenytárs. Magában véve az a körülmény, hogy a versenytárs üzleti tevékenysége szünetel, sem versenytársi minőségét, sem pedig az annak alapján a Tvt. rendelkezéseiből folyó keresetjogi jogot nem szünteti meg; mert erről csak akkor lehet szó, ha az eset körülményeiből megállapítható, hogy az üzleti tevékenység abbahagyása végleges. (K. 1846/1934.)

Alapítan viszontkereset. A nem vitás tényállás szerint a felperes a viszontkereset előterjesztését megelőzően egy évvel, 1932 április 30-án kereskedői minőségének elhallgatásával zongora árusítására vonatkozólag közzétett hirdetésait nem ismételte meg. Az a magatartása pedig, hogy ezután közzétett hirdeteiben mindenkor mint kereskedő hirdette magát, nyilvánvalóvá teszi, hogy a cselekmény ismétlésének veszélye fenn nem áll. Ebből pedig okszerűen következik a kifejtettek mellett, hogy az alperesnek az abbahagyásra irányuló viszontkeresete már a viszontkereset emelésekor nyilván alapítan volt. (K. 2324/1934.)

Abbanhagyás. Aki a perindítás előtt a sérelmezett cselekményt önként abbahagyta és oly magatartást tanúsít, amelyből kétségtelenül megállapítható, hogy a cselekmény jogellenes voltát felismerve, annak ismétlésétől tartózkodik, a cselekmény abbahagyására nem kötelezhető. (K. 2324—1934.)

Az abbanhagyási igény szempontjából a jó- vagy rossz-hiszeműség, a gondosság vagy gondatlanság kérdésének nincs jelentősége, mert a tárgyilag a Tvt.-be ütköző cselekmény abbahagyására még jóhiszeműség esetén is kötelezni kell a cselekmény elkövetőjét. (T. 5405/1934.)*

Abbanhagyásra kötelezés az egyéni cég főnökének halála esetén a vagyontömeget terheli. (B. Tsz. 42.533—1934.)*

Reklámszédelgés. (A villamosság, fonográf-sajtóközlemény.) A valóságban meg nem felelőleg a villamosújságban hirdetett ama tény, hogy az R. U. a legelterjedtebb hétfői lap, a Tvt. 2. §-ába ütközik. A villamos reklámujságban való hirdetés: sajtóközlemény, mert az 1914: XIV. tc. 2. §-ának második bekezdése szerint a sajtótermékekre megállapított jogszabályokat megfelelően alkalmazni kell a gondolatnak

fonográf vagy más készülék útján többszörösített kifejezésére. Am a villamosújság is olyan készüléknek minősül, amely a hirdetéseket villamosberendezés útján bizonyos sorrendben többször megjeleníti. (K. 2349—1934.) — Az alperes által közzétett, a saját cégének más céggel szemben való feldicsérését tartalmazó, kétségtelenül verseny célját szolgáló hirdetéssel elkövetett tisztességtelen versenyeselekmény, — szándékosan elkövetettnek tekintendő. (T. 5405—1934.)*, úgyzintén ha az ismétletlen egyheti időközben megjelent, tehát kiigazítható hirdetés, mivel ily esetben a versenytárs nem védekezhetik »elnézéssel, vagy sajtóhibával.« (T. 5405—1934.)* — A szédelgő feldicsérés az esetben, ha alperesnek kizárólag egy versenytársa van, hírnévrontásnak minősülhet. A kir. T. megállapítása szerint »minden vaskereskedő büszke reá, hogy — O O — vaskereskedő honosította meg Magyarországon a koresolyagyártást« és »— O O —« koresolyával koresolyázik már 99%-a műkoresolyázóknak »nem a Tvt. 2. §-ába, hanem a Tvt. 13. §-ába ütközik. (T. 5405—1934.)* — »Külön mértékosztály« minden cipő saját műhelyemben készül« megtevésztő, ha az alperes által vitatott az a tény való is, hogy kirakatában közismerten gyárilag készült, úgynevezett márkás cipők voltak elhelyezve, mert a vevőkör az a része, amely a kirakatban levő cipőket közelebbi vizsgálat tárgyává nem tette, hanem futólagos figyelemmel csak a felperes által sérelmezett és a kirakatban elhelyezett hirdetést olvasta el, joggal lehetett abban a hiszemben, hogy minden cipő az alperes műhelyében, mérték utáni rendelésre, nem pedig gyárilag készítették el. (T. 6003—1934.)*

A külföldi menetrendnek 1000 külföldi állomásra utaló hirdetése, tekintve, hogy csak 700—800 állomást közöl, továbbá ama kitétele, hogy »a külföldi állomáshelyeket az államvasutak menetjegyirodája jelölte ki«, tekintve, hogy azt egy magánszemély végezte, — reklámszédelgés. (T. 5531—1934.) A menetrendnek pótlékokra vonatkozó cédulái csak annyiban megtevésztők, hogy a menetrendi pótlások és változások záróideje a cédulákból nem tűnik ki. A december, vagy január végén a menetrendet vásárló a szövegnek joggal tulajdonítja azt az értelmet, hogy abban december, illetőleg január hónapi változások mind keresztülvitettek. E jogos feltevés nem fedi a valót, tehát: tv. (T. 5531—1934.) — »Bő tartalommal«: általános, hangzatos, szokásos kijelentés, amely épp ezen öndicséretszerű általánosságánál és hangzatoságánál fogva, a közönség megtevésztésére nem alkalmas és így a tv. cselekmény tárgyi elemeit ki nem meríti. (T. 5531—1934.)* Alperes üzletével kapcsolatosan a Pesti Hirlapban »Részletfizetésre mindenfajta szőnyegek, szelvénytakarók, futók, függönyök gyári szőnyeglerakataknál« szövegű hirdetést tette közzé. E hirdetést a Tábla megtevésztőnek tartja. A kir. itélőtábla megítélése szerint ugyanis »lerakat« mint vállalati elnevezés alatt a vevőkör jelentékeny része oly eladási helyet ért, ahol annak következtében, hogy az eladó, az eladás tárgyát képező árut, a viszonteladói kereskedelem és ügynökök kikapcsolásával közvetlenül a gyárostól kapja, kedvezőbb vásárlási lehetőségre nyílik alkalma, mint azoknál a kereskedőknél, akik az árut nem közvetlen forrásból szerzik be. Már pedig az alperes által »lerakat«-nak hirdetett üzlet annak következtében, hogy alperes a raktáron levő árut nem közvetlenül magától a gyárostól kapta, a lerakat jellegzetes tulajdonságával nem bír s ezért alperes cselekménye a Tvt. 2. §-ába ütköző szédelgő feldicsérés tényálladási elemeit kimeríti. (T. 7711—1934.)* — Dumping. Abból a tényállásból, hogy az áru anyaga a hirdetett anyagnak, minősége pedig — az áruházak forgalmában — a hirdetett minőségnek megfelelő, az ár pedig az önköltségi ár körül mozog és jelentősen alatta van a hasonló áruk forgalmi áránál, — a fellebbezési bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy az alperes által közzétett hirdetés nem tartalmazott valótlan megtevésztésre alkalmas adatokat, amidőn az árut prima puplining gyanánt, dömpingáron hirdette. (K. IV. 4675—1933.)

Aki jogával jóhiszeműen él, az ezzel okozott kárért általában véve nem felelős. (K. 159—161. elvi jel. hat.) Alperes tehát kártérítési felelősséggel az esetben tartoznék, ha eljárásában rosszhiszeműség, vagy vétkes gondatlanság nyilvánulna meg. (T. 6628—1934.) — Az a tény, hogy a viszonteladók gyakran nincsenek tisztában a szövédjegy jelentőségével, másrészt az a nem vitás tény, hogy egy védjegyet a vámtarifa is árúnévként használ, kizárja a jelen esetben a szándékosság megállapíthatóságát. (T. 6002/1934.)*

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. FAZEKAS OSZKÁR.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Mária Valéria-utca 12.
Telefón: 82—4—35.

